

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 86/02-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. augusta 2002 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. P., CSc., bytom N. Z., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Nových Zámkoch a Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom na Okresnom súde v Nových zámkoch pod sp. zn. 5 Nc 372/01 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. P., CSc., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. apríla 2002 doručená sťažnosť Ing. M. P., CSc., bytom N. Z. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu v Nových Zámkoch (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 5 Nc 372/01.

Sťažovateľ uviedol, že okresnému súdu podal 22. februára 2001 návrh na predbežné opatrenie. Dňa 6. septembra 2001 mu bolo doručené uznesenie okresného súdu

z 5. septembra 2001, ktorým o jeho návrhu okresný súd „rozhodol spôsobom pre účely tejto sťažnosti právne bezvýznamným“. Dňa 21. septembra 2001 sťažovateľ podal odvolanie proti tomuto uzneseniu a 1. marca 2001 (správne 2002) mu bolo doručené uznesenie krajského súdu č. k. 9 Co 399/01-59 z 31. decembra 2001, ktorým krajský súd „o odvolaní sťažovateľa rozhodol spôsobom pre účely tejto sťažnosti právne bezvýznamným“. Sťažovateľ obom súdom vytýkal, že o jeho návrhu na vydanie predbežného opatrenia nerozhodli v zákonnej tridsaťdňovej lehote, čo je v rozpore s § 75 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Sťažovateľ z tohto dôvodu žiadal zaviazať štát na povinnosť zaplatiť mu 500 000 Sk.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa označeného článku ústavy, ku ktorému malo dôjsť v konaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia podanom pred začatím konania v zmysle § 74 až 77 OSP. Predmetné občianskoprávne konanie bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 5 Nc 372/01.

Zo spisu uvedeného konania, ktorý si ústavný súd zadovážil z okresného súdu, vyplýva, že po rozhodnutí krajského súdu z 31. decembra 2001 je už vec právoplatne skončená. Krajský súd totiž potvrdil uznesenie okresného súdu z 5. septembra 2001, ktorým bol návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia ako neodôvodnený zamietnutý.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty (napr. II. ÚS 61/98). Tento účel už spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom skončení napadnutého súdneho konania. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď porušenie namietaného práva ešte trvalo (I. ÚS 34/99, I. ÚS 22/01, I. ÚS 29/02, I. ÚS 77/02).

Pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď už napadnutý postup súdu podľa druhej časti OSP (činnosť súdu pred začatím konania) bol právoplatne skončený, a z tohto dôvodu v čase podania sťažnosti namietané porušenie práva už netrvalo, bolo potrebné jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z týchto dôvodov odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Okrem toho bola sťažnosť zjavne neopodstatnená aj z dôvodu, že namietaný postup okresného súdu a krajského súdu nemožno považovať za porušenie práva garantovaného v citovanom článku ústavy. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého prípadu najmä podľa týchto troch kritérií: zložitnosť veci, správanie a účastníka konania a postup súdu (napr. II. ÚS 26/95). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02).

Sťažovateľ založil porušenie tohto práva v danej veci len na skutočnosti, že nebola dodržaná lehota ustanovená v § 75 ods. 2 OSP, podľa ktorého „o predbežnom opatrení rozhodne súd bez zbytočného odkladu, najneskôr do 30 dní od podania návrhu na predbežné opatrenie“. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ak je na jednej strane všeobecný súd viazaný v zákone ustanovenými lehotami na vykonanie procesného úkonu, na druhej strane ich dodržanie nemôže mať za následok porušenie základných zásad civilného procesu, ktoré sú nevyhnutným predpokladom realizácie širšieho základného práva – práva na spravodlivý proces, ktoré majú účastníci konania zaručené v ustanoveniach siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy a v príslušných medzinárodných zmluvách o ľudských právach, ktoré majú prednosť pred zákonom (čl. 154c ods. 1 ústavy). V tomto zmysle právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právo na spravodlivý proces nemožno stavať proti sebe ani ich od seba oddeľovať. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách.

Zo spisu týkajúceho sa napadnutého konania vyplýva, že tak okresný súd, ako aj krajský súd sa zjavne nedopustili takých prietahov, ktoré by bolo možné po prijatí sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie považovať za porušenie práva podľa cit. čl. 48 ods. 2 ústavy. Po doručení návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia pred začatím konania okresnému súdu 22. februára 2001 príslušný sudca okresného súdu požiadal 28. februára 2001 iný súd o výpis z obchodného registra ohľadne odporcu, ktorý mu bol zaslaný

23. apríla 2001. Medzičasom sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnom konaní zaplatil 20. apríla 2001 súdny poplatok. Okresný súd z dôvodu svojej nepríslušnosti postúpil vec 7. mája 2001 Okresnému súdu Bratislava I, ktorý však s týmto postúpením nesúhlasil a podľa § 105 ods. 3 OSP predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorý uznesením zo 16. mája 2001 rozhodol tak, že príslušný na prejednanie veci je okresný súd, ktorému sa vec spolu so spisom v dôsledku tohto rozhodnutia vrátila 6. júla 2001. Okresný súd opakovane vyzval sťažovateľa 18. júla 2001 a 10. augusta 2001 na odstránenie nedostatkov návrhu, najmä na potrebu osvedčiť tvrdenia na nariadenie predbežného opatrenia, a následne 5. septembra 2001 návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia zamietol. Na odvolanie sťažovateľa z 21. septembra 2001 krajský súd uznesenie okresného súdu uznesením z 31. decembra 2001 potvrdil, pretože ani podľa jeho názoru neboli splnené podmienky na dočasnú úpravu pomerov nariadením predbežného opatrenia podľa § 74 ods. 1 OSP.

Podľa názoru ústavného súdu sa požiadavka na rozhodnutie v lehote ustanovenej v § 75 ods. 2 OSP vzťahuje na návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorý spĺňa všetky obsahové a formálne náležitosti takéhoto návrhu. Návrh sťažovateľa takéto náležitosti nespĺňal. Preto aj z dôvodu, že námietka navrhovateľa o nedodržaní zákonom ustanovenej lehoty bola s ohľadom na uvedené zjavne neodôvodnená, bolo potrebné predmetnú sťažnosť na porušenie práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu a krajského súdu odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (mutatis mutandis I. ÚS 7/02).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2002